④ PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R.
I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 202 Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, środa 4 września 1929 r.

TREŚĆ: **Z. S. R. R. a sprawy zagraniczne:** Polska a Z. S. R. R. — Sytuacja polityczna w Polsce. — Zatarg sowiecko - chiński. — **Artykuły nieuwzględnione.**

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE.

POLSKA A Z. S. R. R.

Zaria Wostoka 25.VIII. donosi, iż członkowie „delegacji polskiej" z Otto Matzem na czele wzięli udział w posiedzeniu rady związków zawodowych Gruzji, zapewniając proletarjat gruziński w imieniu proletarjatu polskiego, iż robotnicy polscy nie dopuszczą do napadu burżuazji na Związek Sowiecki, obracając w razie potrzeby broń przeciwko własnym kapitalistom. Z Tyflisu delegacja wyjechała do Baku.

Zaria Wostoka 25.VIII. donosi, iż „delegacja polska" wzięła udział w uroczystem posiedzeniu zjednoczonych organizacyj robotniczych w Tyflisie. Przewodniczący zebrania Antidze oświadczył na wstępie, iż prasa burżuazyjna i mieńszewicka nie przestaje pisać, jakoby Gruzja sowiecka „jęczała pod jarzmem czerwonych ciemiężycieli". Proletarjat zachodni powinien dowiedzieć się całej prawdy o Gruzji i prawdę tę opowie proletarjatowi polskiemu delegacja polska po jej powrocie do Polski. Łańcucki wygłosił mowę „o bohaterskich walkach polskiej klasy robotniczej i włościańskiej przeciwko faszyzmowi". Zebranie zakończono przez przyjęcie uchwały, w której podkreślona została pewność gruzińskiej klasy robotniczej, iż proletarjat polski wystąpi przeciwko wojennym przygotowaniom burżuazji i będzie walczył o przekształcenie wojny imperjalistycznej w wojnę domową oraz o zwycięstwo światowej dyktatury proletarjatu.

Zaria Wostoka 24.VIII. podaje, że „delegaci polscy" zwiedzili więzienie, mające „specjalne przeznaczenie" i po zwiedzeniu tego więzienia oświadczyli, iż w Polsce „nie istnieje nic podobnego". Podczas wiecu, który się odbył w ogrodzie Letnim w Tyflisie, Łańcucki wygłosił wielką mowę o sytuacji klasy robotniczej i włościańskiej w Polsce. Delegaci organizacji „MOPR" zwrócili się do Łańcuckiego z prośbą o przekazanie serdecznego pozdrowienia proletarjatu Gruzji proletarjatowi Polski, Ukrainy zachodniej i Białorusi zachodniej.

Zwiezda 24.VIII. omawia pobyt grupy członków „delegacji polskiej" w Dniepropietrowsku. Członkowie delegacji wzięli udział w wiecu robotników polaków. Do prezydjum honorowego tego wiecu powołano Feliksa Kona, Kosiora, Stalina, Kalinina, Piotrowskiego, Łańcuckiego i Unszlichta. W imieniu robotników polaków delegacje witali Jarosz, Masłowski, Michalski, Jakowlew i inni. Członek delegacji Kranc, robotnik z Łodzi, oświadczył, iż sytuacja klasy robotniczej w Polsce jest rozpaczliwa. Przeciętny robotnik polski zarabia tygodniowo od 15 do 40 zł., zaś wartość złotego równa się 22 kopiejkom. Robotnicy polscy pracują 10—20 godz. na dobę, nie korzystając z żadnych ubezpieczeń społecznych i opłacając dwie piąte swych zarobków do kasy ubezpieczeniowej. W wypadku choroby otrzymuje robotnik 60 proc. swego zarobku, o ile zaś przewożą go do szpitala zaledwie 10 proc. Obecni na wiecu robotnicy polacy, po wysłuchaniu tego opowiadania złożyli na ręce delegata Stakurskiego z Warszawy krótkie memorandum w sprawie sytuacji robotników w ZSRR. Delegaci obiecali zapoznać z treścią tego memorandum robotników polskich po powrocie delegacji do Polski. Następnie delegaci dali odpowiedź na pytanie jednego z uczestników wiecu o sytuacji ukraińców w Polsce, oświadczając, iż „w Polsce zabrania się surowo rozmawiania po ukraińsku i wszystkie szkoły ukraińskie zamknięto". Członkini delegacji Nikel z Łodzi wygłosiła referat o sytuacji robotnic w Polsce, oświadczając, iż robotnice zmuszane są do 12-godzinnej pracy na dobę, zaś dzieci proletarjatu giną bez opieki na ulicach miast polskich. Obecni na wiecu uchwalili rezolucję, która zawiera oświadczenie o gotowości udziału robotników polaków w ewentualnej wojnie między światem kapitalistycznym a ZSRR. po stronie ZSRR. W innej uchwale domagają się uczestnicy wiecu zamknięcia kościoła katolickiego w Dniepropietrowsku i utworzenia polskiego klubu robotniczego w gmachu kościoła. Z Dniepropietrowska „delegacja polska" wyjechała do Sewastopola.

SYTUACJA POLITYCZNA W POLSCE.

Trybuna Radziecka 15.VIII. w art. Kubickiego p. t. „Chłopi Polski w walce z faszyzmem" oświadcza, iż „polityka faszystowska rządu Piłsudskiego w stosunku do wsi doprowadziła gospodarstwa biednych i średnio rolnych chłopów do ruiny". Polityka ta wywołuje na wsi polskiej ogólne niezadowolenie. Niezadowole-

nie to znajduje wyraz w demonstracjach przeciwko rządowi faszystowskiemu pod hasłem walki o ziemię i o rząd robotniczo - chłopski. Rząd polski „stara się utopić w potokach krwi tę wzrastającą falę wrzenia rewolucyjnego". Partje chłopskie, jak „Piast", „Wyzwolenie" i „Stronnictwo Chłopskie" popierają rząd, tworząc wspólny front „jego wiernych pachołków". Rząd popiera próby konsolidacji tych partyj w celu stworzenia jednolitego frontu kontrrewolucyjnego na wsi. Nie jest to łatwe, gdyż marsz. Piłsudski „stracił popularność w masach chłopskich" i popularność tę zastąpiła nienawiść. Podporą rządu „faszystowskiego" na wsi jest „Strzelec" oraz zdrada sprawy rewolucyjnej, która opanowała ugodowe organizacje chłopskie. Chłopi polscy orjentują się jednak w sytuacji i wynikiem tego jest gwałtowny wzrost wpływów partji komunistycznej i rewolucyjnej organizacji „Samopomoc". Wzrost tych wpływów wysuwa rewolucyjny ruch chłopski w Polsce na czoło rewolucyjnego ruchu chłopskiego w Europie. Przed polską partją komunistyczną powstają w związku z tem wielkie zadania. Celem partji powinno być zdobycie pracujących mas chłopskich dla rewolucji proletarjackiej. Z tego zadania partja niewątpliwie się wywiąże.

ZATARG SOWIECKO-CHIŃSKI.

Prasa sowiecka 31.VIII. podaje, iż Litwinow przyjął 28.VIII ambasadora Niemiec w Moskwie, który doręczył Litwinowowi notę poselstwa chińskiego w Berlinie z 27.VIII wraz z dołączonym do tej noty projektem deklaracji rządu Chin i ZSRR. Nota zawiera prośbę rządu chińskiego o zakomunikowanie treści powyższej deklaracji rządowi ZSRR. oraz tłumaczy ten krok Chin stałem dążeniem ich polityki do oparcia stosunków sąsiedzkich na pokojowych tendencjach. Projekt deklaracji zawiera oświadczenia rządów Chin i ZSRR., iż rządy te rozstrzygną wszystkie sporne kwestje, dotyczące kolei Wsch.-Chińskiej, na podstawie konwencji z 1924 roku, ze specjalnem uwzględnieniem art. 9 konwencji pekińskiej w sprawie odkupu kolei Wsch.-Chińskiej przez Chiny. Rozstrzygnięcie kwestyj spornych nastąpi na specjalnej konferencji, której członków rządy Chin i ZSRR. mianują natychmiast po podpisaniu wspólnej deklaracji. Chiny i ZSRR. uznają, iż sytuacja na kolei Wsch.-Chińskiej, wytworzona przez zatarg chińsko-sowiecki, powinna być zmieniona zgodnie ztreścią konwencji pekińskiej i mukdeńskiej, pozostawiając wzmiankowanej konferencji prawo rozstrzygnięcia formy niezbędnych zmian. Rząd ZSRR. wskazuje nowych kandydatów na stanowiska dyrektora i zastępcy dyrektora kolei. Kandydaci ci otrzymają nominacje od zarządu kolei. Rząd ZSRR. zwróci uwagę pracowników kolei Wsch-Chińskiej „narodowości sowieckiej" na konieczność ścisłego przestrzegania postanowień art. 6 konwencji z 1924 roku. Chiny i ZSRR. dokonają natychmiastowego zwolnienia wszystkich obywateli Chin i ZSRR., uwięzionych po 1-ym maja 1929 roku. Do treści tych dokumentów pismo dodaje, iż 29.VIII Litwinow przyjął ponownie ambasadora Niemiec i zakomunikował mu, iż rząd ZSRR. przyjąć może propozycję Chin co do ogłoszenia wspólnej deklaracji, po dokonaniu zmian w tekście chińskiego projektu. Zmiany te dotyczą warunku natychmiastowej nominacji dyrektora kolei Wsch.-Chińskiej oraz nakładają na rząd Chin obowiązek pouczenia podwładnych mu władz w sprawie bezwzględnego stosowania postanowień art. 6 konwencji z 1924 roku. Po zakomunikowaniu tej odpowiedzi rządu ZSRR. Litwinow oświadczył ambasadorowi, iż rząd sowiecki nie widzi żadnych podstaw do nominacji nowego dyrektora i zastępcy dyrektora kolei, gdyż wydaleni z Charbina urzędnicy wykonywali swe funkcje na ścisłej podstawie konwencji sowiecko - chińskiej. Gdy rząd chiński odwoła prezesa zarządu kolei, na którym ciąży odpowiedzialność za wydarzenia, które spowodowały zatarg sowiecko - chiński, oraz mianuje nowego prezesa zarządu, komisarjat ludowy spraw zagranicznych poruszy przed rządem ZSRR kwestję ewentualnej nominacji nowego dyrektora i zastępcy dyrektora kolei, przyczem odwołanie prezesa zarządu powinno poprzedzić ogłoszenie wspólnej deklaracji rządów Chin i ZSRR.

Ekonomiczeskaja Żizń 31.VIII. podaje, iż sytuacja na pograniczu sowiecko - chińskiem powoduje napływ uchodźców do Charbina. Władze chińskie aresztowały w Charbinie 180 obywateli sowieckich, w tem kilku wyższych urzędników kolejowych, którym zarzucane jest rozpowszechnianie odezw przeciwchińskich oraz dokonywanie przygotowań do wybuchu w soborze prawosławnym. Między stacją Tajpinlin a stacją Ajche doszło do wykolejenia pociągu, które zostało wywołane zupełną dezorganizacją służby ruchu.

Ekonomiczeskaja Żizń 31.VIII. donosi na podstawie komunikatów pism charbińskich, iż banki amerykańskie przeznaczyły 100 miljonów dolarów na inwestycje w obrębie kolei Wsch.-Chińskiej. Prasa charbińska zapytuje z zainteresowaniem, jak Japonja będzie reagowała na tę inicjatywę Stanów Zjednoczonych.

ARTYKUŁY NIEUWZGLĘDNIONE.

Trybuna Radziecka 15.VIII. Z Ukrainy zachodniej.

Sierp 18.VIII. Jak Polska faszystowska opiekuje się emigrantami w Argentynie. — Delegacja mas pracujących Polski w Charkowie. — Ciężkie położenie włościaństwa pracującego w Polsce faszystowskiej. — Część byłych legjonistów niezadowolona z Piłsudskiego. Katolicyzm w Polsce faszystowskiej. Pracująca ludność polska protestuje. Najnowsze wydawnictwa polskie dla dzieci. O polskiej sekcji zaocznego nauczania.—15.VIII. Do nas, na prawobrzeże. — Delegacja robotników i chłopów Polskich w Moskwie. — Walka z religją — to walka klasowa.— Wobec wszechukraińskiej narady oświatowców polskich.

Siewodnia 31.VIII. Jak zburzono cerkiew w Pawłowiczach (koresp. z Warszawy).

Drukarnia „KADRA", Długa 50, tel. 186.30.

Drukowano na prawach rękopisu.